

Helsingin yliopisto - Helsingfors universitet - University of Helsinki ID 2007-360

Tiedekunta-Fakultet-Faculty Valtiotieteellinen tiedekunta		Laitos-Institution-Department Sosiologian laitos	
Tekijä-Författare-Author Weiste, Elina			
Työn nimi-Arbetets titel-Title Hoitoon osallistumisen rakentaminen : Keskusteluanalyyttinen tutkielma nuorten anoreksiapotilaiden hoitokeskusteluista			
Oppiaine-Läroämne-Subject Yleinen sosiologia			
Työn laji-Arbetets art-Level Pro gradu		Aika-Datum-Month and year 2007-08-05	Sivumäärä-Sidantal-Number of pages 103 s., 1 liite
Tiivistelmä-Referat-Abstract Tämän tutkielman kohteena ovat anoreksiaa sairastavien nuorten hoitokeskustelut eri ammattiryhmiin kuuluvien hoitohenkilökunnan jäsenten kanssa. Koska hoitoon suhtautuminen ja siihen motivoituminen ovat anoreksiapotilaan toipumisen kannalta keskeisiä, mutta toisaalta ongelmallisia ja haasteellisia teemoja, on tämän työn tarkoituksena kuvata sitä, miten hoidosta puhutaan hoitokeskusteluissa. Kuvaan työssä hoitohenkilökunnan kysymyksiä, potilaiden vastauksia ja hoitohenkilökunnan tapoja käsitellä potilaiden vastauksia. Tutkielma kuvaa sitä, miten vuoroja rakennetaan ja kuinka keskustelu etenee sekventiaalisesti kysymys-vastaus vierusparien kautta. Tutkielmani on osa Helsingin yliopiston sosiologian laitoksen ja Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin Lasten ja nuorten sairaalan yhteistyössä toteuttamaa hanketta. Tutkielman aineistona on kuusi videoitua hoitokeskustelua kahden nuoren anoreksiapotilaan hoitokeskusteluista. Videotallenteet ovat lastenpsykiatrin, sairaanhoitajien sekä pediatriin vastaanotoilta HUS lasten ja nuorten sairaalan syömishäiriöyksiköistä. Aineiston analysoinnissa on käytetty keskusteluanalyttistä menetelmää. Keskusteluanalyysi on laadullinen, sosiaalitieteellinen tutkimusmenetelmä, jossa tarkastellaan puhetta sen kaikkine yksityiskohtineen. Vuorovaikutuksen ymmärrettävyyden nähdään syntyvän tilannekohtaisesti. Tärkeimmät tutkielmassa käytetyt lähteet koostuvat lääkärivastaanottojen sekä terapiakeskusteluiden keskusteluanalyttisistä tutkimuksista. Hoitokeskusteluissa kysyttiin kahdenlaisista hoitoon liittyvistä teemoista: hoitoon sitoutumisesta sekä siitä, miltä hoito tuntuu tai mitä potilas ajattelee hoidosta. Aineistossani esiintyviä kysymystyyppejä olivat avoimet hakukysymykset, kyllä/ei-vastauksen sallivat polaariset kysymykset ja vaihtoehtoja tarjoavat kysymykset. Kysymyksiin sisältyvät odotukset kohdistuivat sisällöllisesti kolmenlaisiin teemoihin: potilaan aktiiviseen osallistumiseen hoitoonsa, hoidon hyödyllisyyteen sekä sairauden tunnistamisen ja siihen liittyvän vastarinnan työstämiseen. Tyypillisiä tapoja odotusten rakentamiselle oli kysymykseen sisältyvän väittämän muotoileminen hyvinkin valmiiksi potilaille sekä potilaan kutsuminen osalliseksi, aktiiviseksi toimijaksi hoitonsa suhteen. Potilaiden vastausten osalta voidaan pitää keskeisenä tuloksena heidän lähes johdonmukaista tapaansa vastustaa hoitohenkilökunnan odotuksia. Esimerkiksi polaarista kysymystyypeistä kaikki hoitoon sitoutumista käsittelevät kysymykset saivat vastauksen, jossa potilas vastusti ehdotettua hoitoa. Kysymyksiin sisältyvien odotusten vastustamista tehtiin monella tavalla, leimallisimpana oli vastauksen merkitseminen dispreferoiduksi sille ominaisin tavoin. Hoitohenkilökunta käsitteli potilaiden vastauksia kolmannen position vuoroissa esittämällä jatkokysymyksiä, formulaatioita, kannanottoja, tulkintoja ja ilmoituksia. Näiden vuorojen tärkeimpinä tehtävinä oli ohjata potilasta hoidon tarpeen ja sairauden tunnistamiseen sekä syventää potilaan vastausta ymmärtämyksen lisäämiseksi. Tutkielmani tavoitteena on täydentää suomalaista lääkärin vastaanotoilla ja terapiakeskusteluissa tehtyä keskusteluanalyttistä tutkimusta ja tarkentaa käsitystä hoitohenkilökunnan ja potilaiden välisen vuorovaikutuksen rakentumisesta kontekstissa, jossa yhdistyy piirteitä sekä lääkärin vastaanotosta että terapiakeskustelusta. Anoreksiapotilaiden hoidon näkökulmasta tavoitteena on tehdä näkyviksi niitä tapoja, joilla hoitohenkilökunta ja potilas rakentavat keskusteluissa potilaan hoitoon osallistumista.			
Avainsanat-Nyckelord-Keywords hoitokeskustelu syömishäiriöt anoreksia hoitomenetelmät keskusteluanalyysi hoitohenkilöstö potilaat vuorovaikutus hoitosuhde			
Säilytyspaikka-Förvaringsställe-Where deposited			
Muita tietoja-Övriga uppgifter-Additional information			